

1. Τα αίτια και οι αφορμές του πελοποννησιακού πολέμου – Ο Αρχιδάμειος πόλεμος (431-421 π.Χ.)

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

• Αίτια:

1. Η πολιτειακή διαφορά Αθήνα – Σπάρτης → διαφορά νοοτροπιών / κοσμοθεωρίας.

Αθήνα	Σπάρτη
Κοινωνία «ανοικτή» και δημοκρατική	Κοινωνία «κλειστή» και αριστοκρατική

2. Αθήνα → δύση (Ιόνιο + Αδριατική) → σύγκρουση με συμφέροντα Κορίνθου.

☞ η πραγματική αιτία του πελοποννησιακού πολέμου κατά το Θουκυδίδη:

«Η πιο αληθινή, αλλά και η λιγότερο ομολογούμενη αιτία, ήταν, νομίζω, το γεγονός ότι η δύναμη των Αθηναίων γινόταν όλο και πιο μεγάλη, πράγμα που φόβισε τους Λακεδαιμονίους και τους ανάγκασε να πολεμήσουν» (Α,23,6).

• Αφορμές:

- ❑ Η ανάμειξη των Αθηναίων στη διαμάχη Κέρκυρας – Κορίνθου για την Επίδαμνο.
- ❑ Η αντιπαλότητα μεταξύ Αθήνας και Κορίνθου.
- ❑ Η Ποτίδαια αποστατεί από την αθηναϊκή συμμαχία (432 π.Χ.) με προτροπή της Κορίνθου.
- ❑ Το «κατά Μεγαρέων» ψήφισμα των Αθηναίων ☞ παραβίαση της τριακονταετούς ειρήνης.

Διάρκεια: 27 χρόνια με μικρές διακοπές 431 – 404 π.Χ..

Φάσεις:

- ♦ Αρχιδάμειος πόλεμος 431 – 421 π.Χ.
- ♦ Σικελική εκστρατεία 415 – 413 π.Χ.
- ♦ Δεκελεικός πόλεμος 413-404 π.Χ.

Γεγονότα:

- ⇒ Εισβολή Θηβαίων στην Πλάταια.
- ⇒ Ο βασιλιάς της Σπάρτης, Αρχίδαμος, λεηλατεί την ύπαιθρο της Αττικής.
- ⇒ Λιμός στην Αθήνα (430 π.Χ.) και θάνατος Περικλή.
- ⇒ Αποστασίες συμμάχων που καταπνίγονται βίαια από την Αθήνα.
- ⇒ Κατάληψη Σφακτηρίας στην Πύλο από Αθηναίους (425 π.Χ.).
- ⇒ Οι Σπαρτιάτες μεταφέρουν τον πόλεμο στη Μακεδονία: ο στρατηγός Βρασίδης καταλαμβάνει την Αμφίπολη.
- ⇒ Ο Νικίας πρωτοστατεί στη σύναψη ειρήνης το (421 π.Χ.).